

گواهی‌نامه‌ی خدمات مالیات‌مشاغل انجمن حسابداران خبره‌ی ایران

تا حدود ده سال پیش، دانش‌آموختگان حسابداری دانشگاه‌ها، و حتی هنرستان‌ها، با معضل فراگیر و ملی "بیکاری" بیگانه بودند. بسیاری از ما، تا همین چند سال پیش باور نداشتیم که در این مملکت حتی یک حسابدار بیکار داشته باشیم. ولی به مرور که رشد خیره‌کننده‌ی پذیرش دانشجویان حسابداری در قریب به سی (!) گرایش مختلف (از حسابداری و حسابرسی و حسابداری مدیریت و حسابداری مالیاتی و حسابداری دولتی، ... تا حسابداری واحدهای صنفی و حسابداری خدمات و تولیدات کشاورزی و حسابداری خدمات و آثار فرهنگی و هنری) را دیدیم، و متعاقباً با سیل فزاینده‌ی درخواست‌های رسمی و غیررسمی حسابداران جوان بیکار روبرو شدیم، کم‌کم این واقعیت تلخ برایمان باور کردنی شد؛ که بله! در این مملکت نه تنها حسابدار بیکار داریم، بلکه در کمال تحیر و تاسف، کم نیستند حسابداران جوان و باغیرتی که به ناچار در مشاغل کاملاً نامرتب مشغول به کسب نان حلال برای خود و خانواده‌شان شده‌اند.

واکاوای این روند نامناسب و نامتناسب نیازمند مجالی دیگر است. ولی آن چه همه‌ی ما فی‌البداهه و بدون نیاز به بررسی‌های تکمیلی و پیچیده می‌دانیم، این است که اثربخش‌ترین راهکار رفع این معضل فراگیر و ملی، دست‌کم برای حسابداران دانش‌آموخته‌ی جوان، تنوع بخشیدن به خدمات حرفه‌ای ارزشمند و ارزش‌آفرین حسابداری و افزایش ضریب نفوذ این خدمات در جامعه است. به عنوان مثال، در اغلب کشورهای، یکی از اصلی‌ترین زمینه‌های شغلی حسابداران در سطوح مختلف، از حسابداران حرفه‌ای (مثلاً CPAها) تا تکنسین‌های حسابداری، ارائه‌ی خدمات متنوع مالیاتی به اشخاص حقیقی و حقوقی است. حتی شاید به جرئت بتوان گفت که بازار ارائه‌ی این خدمات به اشخاص حقیقی (شهروندان) به مراتب گسترده‌تر و بزرگ‌تر از بازار ارائه‌ی همین خدمات به اشخاص حقوقی (شرکت‌ها، موسسات، سازمان‌ها، ...) است. دلیل هم اظهر من الشمس است! چون در اکثریت قریب به اتفاق کشورهای تعداد شهروندان به مراتب بیشتر از تعداد شرکت‌ها است.

در ایران، به دلایل متعدد و متنوع، از جمله، ضعف فرهنگ مالیاتی، نبود قوانین و مقررات لازم، نبود اراده‌ی لازم نزد دولتمردان، لابی‌همیشگی صاحبان مشاغل و اصناف برای استمرار رویه‌ی توافقی مالیاتی (!)، ... تا به حال، بازار ارائه‌ی خدمات مالیاتی توسط حسابداران به صاحبان مشاغل تقریباً موضوعیت

نداشت. چون صاحبان مشاغل عمدتاً به دلیل نبود سامانه‌های اطلاعاتی لازم در کشور و حتی عدم دسترسی مقامات مالیاتی به سامانه‌های اطلاعاتی موجود (مثلاً، تراکنش‌های بانکی) درآمدهای واقعی خود را ابراز نمی‌کردند، و اگر مالیاتی هم می‌پرداختند، در اکثریت قریب به اتفاق موارد بر مبنای همان رویه‌ی توافقی مالیاتی بود. پس عملاً نیازی به دریافت خدمات مالیاتی از سوی حسابداران متخصص نداشتند.

ولی با توجه به این که طبق اصلاحیه‌ی قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۳۱ تیر ۱۳۹۴، سازمان امور مالیاتی کشور موظف شده است حداکثر ظرف مدت سه سال از تاریخ ابلاغ این قانون (که سال ۱۳۹۷ به پایان رسید) بانک اطلاعات مربوط به نظام جامع مالیاتی را در سرتاسر کشور مستقر و فعال کند؛ عملاً از سال ۱۳۹۸، درآمد مشمول مالیات اشخاص حقیقی که طبق قانون مکلف به تسلیم اظهارنامه‌ی مالیاتی هستند، صرفاً به استناد اظهارنامه‌ی آنان پذیرفته خواهد شد. از این رو، رویه‌ی توافقی مالیاتی قاعدتاً دیگر موضوعیت ندارد. به بیان ساده‌تر، از امسال طبق قانون باید مالیات‌ستانی از اشخاص حقیقی (صاحبان مشاغل) نیز همانند اشخاص حقوقی مبتنی بر حساب و کتاب و عدد و رقم باشد.

در این راستا، انجمن حسابداران خبره‌ی ایران با هدف کارآفرینی و ایجاد شغل پایدار و پاک برای صدها هزار حسابدار دانش‌آموخته‌ی جوان، اقدام به طراحی "گواهینامه‌ی خدمات مالیاتی مشاغل" کرده است. گواهینامه‌ای که صرفاً پس از آزمون داوطلبان دانش‌آموخته و باتجربه، و با اعتبار یک ساله، به آنان اعطا می‌شود. متعاقباً نیز با رعایت ضوابط آموزش حرفه‌ای مستمر و اخلاق حرفه‌ای، اعتبار گواهینامه‌های صادره در ادوار یک ساله تمدید خواهد شد. کارکرد اصلی این گواهینامه، کمک به انتخاب حسابداران خبره‌ی توسط صاحبان مشاغل است که توانایی و تخصص کافی برای ایفای تمام و کمال تکالیف مالیاتی خود را ندارند، و می‌خواهند انجام این تکالیف را به کارشناسان خبره‌ی مورد تایید یک نهاد حرفه‌ای بسپارند. از این رو، با توجه به وجود حدود پنج میلیون صاحبان مشاغل مشمول رعایت این تکالیف متنوع مالیاتی در کشور، برآورد می‌شود در نتیجه‌ی ترویج و اعتباربخشی به این گواهینامه تعداد قابل توجهی فرصت شغلی پایدار و پاک (دست‌کم یکصد هزار فرصت شغلی) با حداقل سرمایه‌گذاری مورد نیاز در اقصی نقاط کشور ایجاد شود.

محسن قاسمی

در همین ارتباط، در روزهای جمعه و شنبه، ۲۰ و ۲۱ اردیبهشت ۱۳۹۸، نخستین آزمون این گواهینامه، به صورت نظری و عملی، با حضور ۹۰ داوطلب واجد شرایط برگزار شد، و بر مبنای ارزیابی انجام شده، سرانجام ۵۴ نامبرده‌ی زیر (به ترتیب رتبه) به عنوان نخستین گروه

از دارندگان گواهینامه‌ی خدمات مالیاتی مشاغل انجمن حسابداران خبره‌ی ایران معرفی شدند. مطابق برنامه‌ریزی انجمن، و با توجه به پیگیری‌های مکرر سایر داوطلبان، مقرر شده است نوبت بعدی این آزمون حداکثر تا مرداد ۱۳۹۸ مجدداً در تهران، و در آینده‌ی نزدیک در شهرهای

مختلف سرتاسر کشور برگزار شود. امید است، توسعه‌ی بازار این خدمات حرفه‌ای گامی موثر در بهبود عدالت مالیاتی، افزایش شفافیت اقتصادی، و کارآفرینی پایدار و پاک برای حسابداران جوان، دانش‌آموخته و شریف این مرز و بوم باشد.

